

A lyukakból kiásott föld felső termékenyebb részét az alsótól kell különíteni, azt a gyökér alá és köré kell tenni, ezt pedig az üres hely kitöltésére használni.

Főfontosságu, hogy a suhángokat ne ültessék mélyebbre, mint azok a faiskolában állottak. A suhángok a mélyebb ültetés következtében felülről száradni kezdenek, többől gyöngye sarjakat hajtanak, s előbb vagy utóbb bizonyosan kivesznek.

A faiskolában sok kárt tesz a nyul meg az egér, az előbbi könnyen el lehet ijeszteni, az utóbbi megégetni. Legnagyobb kárt okoznak azonban a pajódok (a közcserebűly alakjai) különösen a fiatal csemetékben az által, hogy gyökereit lerágják. Ezeket azonkívül, hogy a forgatás és későbbi kapálás alkalmával szorgalmasan kell kiszedetni, még csak egy módon lehet kézre keríteni; tavasszal ugyanis a sorok közé itt-ott salátát kell vetni; mihelyest a saláta kikél s gyökere lemélyed, a pajód nem bántja a csemete gyökerét, hanem a salátának áll, s a hervadó saláták nyomán meglehet a pusztítókat fogni s kiirtani.

Wagner Károly.

A gabona-sorvetéshez.

A gabona-sorvetés méltán nagy érdeket gerjesztett a gazdaközönségnél, és hazánkban is számos követőre talált ezen epochális mivelésmód. Az eredmény több helyen kitünő; de nem mindenütt egyforma. Így a vélemények is elágazók — a sorvetés hasznossága megczélszerűsége fölött. Mi igen természetes. Mert valamint a legtöbb gazdasági eszközlés megujítás — úgy a kérdésben forgó is — bizonyos viszonyok között fejlődvéni, csak analog viszonyok és kellő előfeltételek mellett hozhat másutt is várt sikert.

Utaljuk a szives olvasót, ezen nagyérdékü kérdésnek többoldalu taglalása tekintetében, azon összeállításra, melyet a gabonának soros vetéséről ezen lapok tavali folyamának 4-ik füzetében (155 és köv. lapokon) közöltünk. Szabadjon az ott mondottakhoz még e következő újabb adatokat csatolni.

Az ismeretes berlini gépgyár, Schneitler et Andree, körlevelet intézett az utóbbi két évben 200 oly gazdához, kik a nevezett cég által készített illetőleg javított Victoria-sorvetővel dolgoznak: lennének oly szivesek, a sorvetésre és a Victoria-sorvetőre nézve tett ta-

pasztalataikat, az ügy érdekében, a nagyobb közönségnek is tudomására adni. A fölszólításnak többen már eleget tettek. A tapasztalásból merített ezen közlésekből mi is veszünk föl egypár adatot.

Többi között Welck báró, riesai birtokos, ki több év óta sikeresen gyakorolja a sormivelést, ekkép válaszol a történt felhívásra: „A sorvetésnek nagy hasznát — nézetem szerint — nem az általa elérhető talajporhanyításban kell keresnünk — (noha ez magában véve igen kívánatos czél lenne) — hanem főleg: 1) a vetőmag betakarásának egyformaságában; 2) az ebből eredő egyformaságában a fiatal vetés állásának és növekvésének; 3) a légátvonulásnak lehetőségében és 4) a vetőmagnak megtakarításában. Hogy az utóbbit nem kell nagyon fokozni — igen figyelemreméltó tanács. Mert hol mag hiányzik, ott gyom foglalja a helyet. A gyomoknak ezen ellenszenvére nézve, oly helyek irányában t. i., melyek már elfoglalva vannak, szeretném még említeni: mikép, a sorvetésnél is igaznak bizonyult azon kimondás: soha valamit félig netenni, hanem mindenkor, mennyire csak lehet, teljesen. Minden egyes haladások a mezőgazdaságban, annak egészbeni haladását teszik szükségessé. Sorban vetni — alapos és tiszta földmunkálás meg elégséges trágyaerő nélkül, csak kárt hoz a gazdára. Taraczkkal eltelt földön nem szabad sorvetést alkalmazni; itt csak lehetőleg sűrű vetés használhat, ha már máskép a bajon segíteni nem lehet.“ Eddig a közlés.

Találó igazság rejlik a bárónak ime megjegyzésében — mit nem lehet eléggé mindazon gazdák figyelmébe ajánlani, kik a sorvetést gazdaságaikba behozni kívánják.

Közlésre érdemes továbbá Eisbein C. J. jóhírű gazdának és írónak válasza a sorvetés tárgyában: „Körlevele által hozzám intézett felszólítására van szerencsém tapasztaláson alapuló nézetemet abban kifejezni: miszerint a sorvetésnek általános elfogadása már is csak időnek kérdése. A mint már előbb is több ízben megjegyeztem: az egész sorvetés semmi egyéb, mint egyforma elosztása és aláhozása a mának, — mi egy oly előny, melynek elérése természetesen minden gazdának, működjék az bárminő talajon vagy vidéken, kell, hogy érdekében feküdjék. Ha ez eddig nem történt, ennek oka csak a sorvetésnek nem értésében, helytelen alkalmazásában, leggyakrabban pedig már az első kísérleteknek ügyetlen megtételében keresendő.“

„A sorvetés nem is képzelhető magbani takarítás nél-

kül a szokásos szóróvetéshez képest, — már azon egyszerű oknál fogva: mert éppen a sorvetés általi jobb magelosztás és alábozás következtében — talajminőség és időjáráshoz képest — minden 100 magszemből 90—95 növény fejlődik ki, miglen a szórt vetésnél 100 szemből talán csak 60—70 növény keletkezik. A 25—30 % -nyi különbség tehát megtakarítva van, ha a vetésnek sűrűen állani nem kell, és minthogy zordabb éghajlatokban meg silányabb talajokon a szórt vetésnél sűrűbben kell a magot hinteni, mint szelid éghajlatban és jó talajon: tehát e szerint éppen az előbbi esetekben a magkimelés annál jelentékenyebb, azaz nem száztóliákban, hanem holdankénti abszolút mennyiségben.“

„Tagadhatatlan továbbá, miszerint a növények mindenkor — legyenek azok jó vagy rossz talajban, durva éghajlatban vagy szelid fekvésben — háládatosak a mának egyforma elosztása és aláhozásáért, miután az tétélezi fel leginkább a vetésnek egyaránt kifejlődését. Azon nézet tehát, hogy a sorvetés csak jó talajra és szelid klíma alá való — merően hamis és alaptalan, és csak értelemhiányt vagy konok makacsságot árul el.“

„Ön a sorvetés terjesztésének útját leginkább azáltal egyengethetné, ha jutalmat tűzne ki a sorvetésnek azon ellenese számára, a ki önnök oly mivelt földdarabot állitana rendelkezésre, melyen a sorvetést haszonnal keresztülvinni ne lehetne. Ha ezen föld felében sorban miveltetik, felében szórva vettetik és a két termés azután lelkiismeretesen kipuhatoltatik, lehetetlen, hogy az eredmény döntő ne legyen, mert kételkedni sem lehet — a sorvetés részéről — akár a magbani megtakarításban, akár a termésbeni többletben — mihelyt csak a sorvetésnél okszerű eljárás követtetett.“

Most, midőn gabonánk ára örvendetes emelkedésben van, a gazdák figyelme még inkább fog a sorvetés felé irányulni: miután ilyenkor a remélhető magtakarításnak és terméstöbbletnek annál magasabb értéke, tehát vonzereje is van. Kell is a szegény gazdának a mostani időben mindent megragadni, a mivel terményeinek kiállításai költségeit (hova a vetőmag jelentékeny tétel gyanánt sorakozik) le szállítani, ellenben termelési eredményeit fokozni képes lehet.

Hogy a sorvetés éppen ezen utóbbi szempontból — főleg a jelenlegi gabnaárak mellett — mennyire méltó figyelemre, arról a következő kis számítás (melyet uradalmi igazgató Langhaus ur, a neu-

hofi gazdaságban nyert tapasztalatai nyomán *) közöl) adhat tanúságot.

A neuhofi gazdaságban bevetendő volt :

buzával	$60\frac{16}{48}$	kat.	hold.
rozsszal	$42\frac{11}{48}$	„	„
árpával	$68\frac{29}{48}$	„	„

Az elébbi években szórva történt vetések nyomán szükséges leendett a fönnebbi területekre :

buzamag	$158\frac{6}{16}$	bécsi mérő.
rozsmag	$108\frac{13}{16}$	„ „
árpamag	$205\frac{13}{16}$	„ „

A géppel történt sorvetésnél azonban tényleg szükségeltetett :

buzamag	$82\frac{5}{16}$	bécsi mérő.
rozsmag	$55\frac{8}{16}$	„ „
árpamag	$121\frac{14}{16}$	„ „

Tehát a kézzel szórt vetéshez képest, kevesebb kellett a géppeli sorvetésnél

buzamag	$76\frac{1}{16}$	bécsi mérő.
rozsmag	$53\frac{5}{16}$	„ „
árpamag	$83\frac{15}{16}$	„ „

Pénzben felszámítva az így megkimélt magot, teszen ez

buzánál 6 ftjával . . .	456 ft. — kr.	
rozsnál 3 ft. 75 krjával	266 „ 74 „	
árpánál 3 „ 25 „	272 „ 75 „	995 ft. 49 krt.

Állitva evvel szembe a sorvetés

költségeit és pedig :

egy Garrettféle sorvető árának 450 ftnak

6°/_o tőkeamatját 27 ft.

10°/_o gépelhasználást 45 „ 72 ft.

elosztva 30 munkanapra, esik egy

napra 2 ft. 40 kr.

3 személy a gép mel-

lett 30 krjával . . . — 90 kr.

1 igásnap 2 ft. — „

tehát össz. napi költség 5 ft. 30 kr.

e szerint esik naponta 20 b. mérőnek elvetése

mellett 1 mérőre 27 kr. és $513\frac{8}{16}$ b. mérőre 138 ft. 64 kr.

Marad tehát valódi nyereség 856 ft. 85 kr.

*) Jahrbuch für öst. Landwirthe 1866.

Vagyis : az egész (nem teljesen 172 katastralis holdnyi terület mellett) 4 ft. 98 kr. kat. holdanként — nota bene csupán az elért magkimelés által!

S. P.

Némely erdei termékek kelendőségének és jövedelmezőségének emeléséről a magán-erdőbirtokokban.

Irta *Pannwitz* főerdőmester.

A dolog természetében fekszik, ha a mostani körülmények közt a magán erdők tulajdonosai, kivált midőn amazok nem nagy kiterjedésűek, minden megengedhető eszközhöz nyulnak, csakhogy erdeikből lehető magas jövedelmet kikerítsenek.

Legyen szabad itt két ilyen eszközre figyelmeztetni, melyek némely viszonyok közt kedvező eredménnyel alkalmazhatók, habár aranybányákat nem is fognak nyithatni. De hiszen magas percentekről mi erdőgazdák ugyis rég lemondunk, és megelégszünk, ha csak szerény kamatokat tudunk üzletünknek biztosítani.

E két eszköz röviden a következő :

1) A talaj fölötti faállományon kívül az erdőkben jelenleg, ámbár tulajdonkép csak a fenyvesekben, sokfelé már a talajalatti fászeszek is — az u. n. tuskófa — vétetnek használatba. Ez utóbbinak azonban eddig még gyakorta nem volt azon kelendősége, mely a létező készletek tekintetéből lehetséges és kívánatos lett volna.

Ennek oka részint a tuskóirtásnak nagyobb nehézségben fekszik, ugy hogy vannak vidékek, hol ezen munkára nem is vállalkozik senki, részint pedig az irtott tőfa felapritásának fásasztó és költséges voltában, főleg a városi vagy más kisebb háztartások szükségletére.

Igen sokszor, ily esetben, a favágás bére magasabb, mint magának a fának ára, főleg a városokban, hol a takaréktüzhelyekben és kicsi kemenczékben éppenséggel nem alkalmazhatók a nagy hasábok ; e mellett a városi favágók jobbára oly kevésbé jártasak az ily nagyobb tuskók felhasításában, miszerint gyakorta ilyen munkát vagy éppen nem, vagy nem örömezt és minden esetre csak magas bér mellett vállalják el.

Hogy ezen körülmények a tuskófának kelendőségére káros befolyást gyakorolnak, önként értetődik ; mely hátrányok eltávolítására